

4.2 Informativni vodič za preduzeće/instituciju

4.2.1 Ciljevi prakse relevantni za preduzeće/instituciju

Modernizacija visokog obrazovanja i transformacija industrije od one bazirane na resursima ka industriji baziranoj na znanju su preduslovi povećanja konkurentnosti i dostizanja uspešne ekonomije. Poslodavci žele nove zaposlene koji će odmah po zapošljavanju obezbediti „dodatu vrednost“, biti adaptivni, analitični, timski igrači. Obuka novozaposlenih je skup i vremenski zahtevan proces.

Kroz podršku preduzeća/institucije realizaciji studentske prakse doprinosi se podizanju novoa praktičnih znanja studenata, njihovoj boljoj pripremljenosti za posao, a u isto vreme omogućava upoznavanje studenta sa poslovnim procesima u preduzeću/instituciji. S druge strane, cilj preduzeća/institucije je i da ima uvid u stečena znanja studenata i priliku da izabere najbolje među njima za stipendiranje i zapošljavanje. Na taj način se smanjuju troškovi obuka i vreme prilagođavanja novozaposlenog radnim obavezama.

4.2.2 Trajanje prakse

U zavisnosti od akademskog nastavnog programa studija i nivoa studija (BSc ili MSc) svaki fakultet univerziteta ima definisanu obaveznu studentsku praksu u različitom trajanju i sa različitom dinamikom realizacije. U WBC regionu, gde se projekat realizuje, identifikovana su tri tipa udentskih praksi:

- studentska praksa u toku semestra na BSc i MSc studijama, u trajanju od 75 časova, kroz boravak studenta u preduzeću/instituciji 1 dan u sedmici,
- studentska praksa kao ferijalna praksa koja se realizuje u toku letnjeg raspusta (nakon završnih semestara na BSc i MSc studijama), u trajanju od jednog meseca (minimalno 20 dana); student boravi u preduzeću/instituciji 8 časova dnevno u toku radnih dana,
- praksa diplomaca koji žele da u okviru „plaćene“ ili „neplaćene“ prakse u preduzeću/instituciji, u trajanju 6 meseci do godinu dana, steknu potrebna praktična znanja i veštine.

4.2.3 Koristi za preduzeće/instituciju

Preduzeća/institucije su zainteresovani da primaju studente na praksu iz više razloga, uključujući sledeće:

- studenti donose nove ideje i drugačija tumačenja tekućih problema preduzeća/institucije; u toku sa savremenim trendovima i novim tehnologijama o kojima uče u toku studija,
- uspostavljanje čvršćih veza sa univerzitetima/fakultetima/istraživačkim centrima i jačanje razvojnih kapaciteta,
- duže prakse mogu da dobro posluže za procenu i odabir novih zaposlenih ,
- praksa je prilika da se utiče na unapređenje obrazovanja studenata i njihovu bolju pripremu za uključivanje u radne procese pri zapošljavanju,
- uključivanje studenata u tekuće projekte i pojačanje projektnog tima svežim kadrom,
- dobar povraćaj investicije (za 1€ uloženi u studentsku praksu prosečni povraćaj je 6€[†]),
- zaposleni uključeni u realizaciju prakse jačaju veštine monitoringa,
- troškovi obuka zaposlenih se smanjuju pri zapošljavanju diplomaca koji su prošli praksu u tom preduzeću/instituciji,
- podizanje renomea i publiciteta preduzeća/institucije kroz podršku i sponzorstvo prakse.

[†] STEP 1999.

Program studentske prakse

4.2.4 Obaveze preduzeća/institucije

Kada je preduzeće/institucija saglasno da prima studente na realizaciju studentske prakse, i zaključi ugovor sa akademskom ustanovom ili nadležnim centrom, iz toga proističu sledeće obaveze, kao jedan od preduslova za uspešnu realizaciju prakse i dostizanje postavljenih ciljeva i ishoda:

- obezbeđenje sigurnog prostora i uslova za boravak i rad studenta u toku prakse,
- upoznavanje studenta sa pravilima zaštite na radu i ostalim relevantnim pravilnicima i kodeksima ponašanja u preduzeću/instituciji,
- obezbeđivanje studentu procedure za slučaj nezgode ili nesreće, kao i brojeve telefona za hitno obaveštavanje,
- imenovanje industrijskog mentora i/ili koordinatora prakse, kao i priprema ostalih zaposlenih za procese obuke i pomoć studentima u realizaciji aktivnosti prakse,
- pomoć studentu u pripremi Radnog programa prakse,
- omogućavanje pristupa potrebnim resursima studentu za ostvarenje postavljenih ciljeva prakse (oprema, mašine, uređaji, dokumentacija, softver itd.) pod uslovom da ne dovodi u pitanje poverljivost podataka i zaštitu poslovnih tajni,
- pomoći studentu da stekne praktična znanja i da se što bolje pripremi za svet biznisa,
- razmatranje mogućnosti finansiranja dela aktivnosti studenta na praksi,
- savetovanje studenata i praćenje napretka od strane industrijskog mentora koga je imenovalo preduzeće/institucija,
- komunikacija sa akademskim mentorom,
- uredno arhiviranje svih pratećih dokumenata (Potvrda o prijemu na praksu, Potvrda o obavljenoj praksi, Monitoring izveštaj industrijskog mentora, Finalni izveštaj o praksi, videti anekse 4.5, 4.8, 4.13).

4.2.5 Priprema radnog mesta za studenta i zaštita na radu

Preduzeće/institucija treba da obezbedi mesto za boravak određenog broja studenata koji realizuju praksu, čiji maksimalan broj može da se definiše Ugovorom, u skladu sa raspoloživim kapacitetima preduzeća/institucije. Ukoliko je to neophodno za dostizanje ciljeva prakse preduzeće/institucija može da obezbedi potpun ili ograničen pristup IT resursima, internetu, telefonima, posebnom e-mailu. Student treba biti upoznat sa procenjenim rizicima radnog mesta gde obavlja praksu. Preduzeće/institucija može da zahteva potpisanu izjavu studenta da je upoznat sa svim pravilima zaštite na radu i kodeksima ponašanja. U slučaju kršenja tih i drugih pravila definisanih Ugovorom preduzeća/institucije sa akademskom ustanovom, preduzeće/institucija je obavezno da obavesti akademskog mentora i da naloži prekid realizacije prakse studenta.

4.2.6 Monitoring prakse

Kao što je to opisano u aneksu 4.8 ovog programa industrijski mentor imenovan od strane preduzeća/institucije je obavezan da vrši monitoring prakse studenta, na bazi dnevnog praćenja napretka, realizacije planiranih aktivnosti, nivoa dostignutih praktičnih znanja i veština. U toku prakse industrijski mentor popunjava svoja zapažanja o studentu u Monitoring izveštaju. Takođe, stalna komunikacija sa akademskim mentorom i obaveštavanje je sastavni deo monitoringa i izveštavanja. Po obavljenoj praksi industrijski mentor overava i potpisuje Finalni izveštaj studenta i izdaje Potvrdu o realizovanoj praksi.